

C-28/23. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2023. január 24.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Okresný súd Bratislava III (III. sz. pozsonyi járásbíróság,
Szlovákia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. január 16.

Felperes:

NFŠ a. s.

Alperesek:

Slovenská republika, nevében eljár a Ministerstvo školstva, vedy,
výskumu a športu Slovenskej republiky

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Az alapeljárás tárgya

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem – Labdarúgó-stadion építése – Építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés – Előszerződés – Vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás– Szerződés közbeszerzésnek való minősítése – Szerződés semmissége és relatív érvénytelensége – A 2004/18/EU irányelv, a 2014/24/EU irányelv és a 89/665/EGK irányelv

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) A 2004/18 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja, illetve a 2014/24 irányelv 2. cikke (6) bekezdésének c) pontja értelmében vett „építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződésnek” minősül-e a valamely minisztérium (állam) és egy pályázati eljárás nélkül kiválasztott, magánjog hatálya alá tartozó szervezet között létrejött, vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás és adásvételi előszerződés, ha a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében az Európai Bizottság által jóváhagyott állami támogatásnak minősül, a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodásban foglalt kötelezettségek tárgya az állam vissza nem térítendő támogatás nyújtására vonatkozó kötelezettsége, továbbá a magánjog hatálya alá tartozó szervezet azon kötelezettsége, hogy az építményt a minisztérium által meghatározott feltételeknek megfelelően építse meg, és hogy a sportszervezet számára lehetővé tegye az építmény egy részének használatát, az előszerződésben foglalt kötelezettségek tárgya pedig a magánjog hatálya alá tartozó szervezet részére az állam megépített építmény megvételére vonatkozó kötelezettsége formájában biztosított egyoldalú opció, és e szerződések a minisztérium és a magánjog hatálya alá tartozó szervezet közötti kölcsönös kötelezettségvállalások időben és tartalmilag összefüggő keretét alkotják?

2) Ellentétes-e a 2004/18 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének b) pontjával, illetve a 2014/24 irányelv 2. cikke (6) bekezdésének c) pontjával valamely tagállam olyan nemzeti jogi szabályozása, amely szerint a tartalmánál vagy céljánál fogva jogszabályba ütköző, jogszabály megkerülésével megkötött vagy jóerkölcsbe ütköző jogügylet semmis (azaz kezdettől fogva *ex tunc* érvénytelen), ha e jogszabálysértés a közbeszerzési szabályok súlyos megsértéséből áll?

3) Ellentétes-e a 89/665 irányelv 2d. cikke (1) bekezdésének a) pontjával és 2d. cikkének (2) bekezdésével valamely tagállam olyan nemzeti jogi szabályozása, amely szerint a tartalmánál vagy céljánál fogva jogszabályba

ütköző, jogszabály megkerülésével megkötött vagy jóerkölcsbe ütköző jogügylet semmis (azaz kezdettől fogva/*ex tunc* érvénytelen), ha e jogszabálysértés – amint az alapügyben is – a közbeszerzési szabályok súlyos megsértéséből (megkerüléséből) áll?

4) Úgy kell-e értelmezni a 2004/18 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének b) pontját vagy a 2014/24 irányelv 2. cikke (6) bekezdésének c) pontját, hogy e rendelkezésekkel ellentétes annak *ex tunc* feltételezése, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló adásvételi előszerződés joghatásokat váltott ki?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv; az 1. cikk (2) bekezdésének b) pontja

A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2. cikk (6) bekezdésének c) pontja, a 18. cikk (1) bekezdése

Az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv; a 2d. cikk (1) bekezdésének a) pontja és a 2d. cikk (2) bekezdése

A Bíróság 2009. október 29-i Bizottság kontra Németország ítélete, C-536/07, ECLI:EU:C:2009:664, 57. pont

A Bíróság 2014. július 10-i Impresa Pizzarotti ítélete, C-213/13, ECLI:EU:C:2014:2067, 41., 43. és 44. pont

A Bíróság 2022. május 12-i Bizottság kontra Ausztria (Még meg nem épített épület bérbeadása) ítélete, C-573/19, ECLI:EU:C:2021:319, 49. és 50. pont

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

A módosított Zákon z 26. februára 1964 č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (a polgári törvénykönyvről szóló, 1964. február 26-i 40/1964. sz. törvény, a továbbiakban: polgári törvénykönyv):

- 39. §: „A tartalmánál vagy céljánál fogva jogszabályba ütköző, jogszabály megkerülésével megkötött vagy jóerkölcsbe ütköző jogügylet érvénytelen.” (jogügylet semmissége)

- 40a. §: „Ha a jogügylet érvénytelenségének oka a 49a. §-ban, a 140. §-ban, a 145. § (1) bekezdésében, a 479. §-ban, az 589. §-ban és a 701. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésből ered, a jogügyletet érvényesnek kell tekinteni, ha az, akire a jogügyletre vonatkozik, nem hivatkozik a jogügylet érvénytelenségére. Az érvénytelenségre nem hivatkozhat, aki maga idézte azt elő. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a jogügyletet nem a felek által megállapított formában hajtották végre (40. §). Ha valamely jogügylet ellentétes az általánosan alkalmazandó árszabályozással, akkor csak az e szabályozásba ütköző részében érvénytelen, feltéve hogy a jogügylet érvénytelenségére az a személy hivatkozik, akire a jogügylet vonatkozik.” (a jogügylet relatív érvénytelensége)

A módosított Zákonom zo 14. decembra 2005 č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (a közbeszerzésről, valamint egyes törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló, 2005. december 14-i 25/2006. sz. törvény); a 1. § (2) bekezdésének m) pontja, az 1. § (7) bekezdése, a 3. § (3) bekezdése és 147a. §

A módosított Zákonom z 18. novembra 2015 č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (a közbeszerzésről, valamint egyes törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló, 2015. november 18-i 343/2015. sz. törvény); a 1. § (2) bekezdésének c) pontja, a 3. § (3) bekezdése, a 10. § (3) bekezdése, a 181. § (1) és (11) bekezdése.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A Slovenská republika (Szlovák Köztársaság) kormánya (a továbbiakban: kormány) 2006 és 2013 között számos határozatot fogadott el annak érdekében, hogy Szlovákiában olyan Národný futbalový štadión (nemzeti labdarúgó-stadion, a továbbiakban: stadion) épüljön meg, amely megfelel az UEFA előírásainak. A projekt beruházóját/megvalósítóját nyílt eljárás keretében kellett kiválasztani.
- 2 2013. július 10-én a kormány mindenféle közbeszerzési vagy pályázati eljárás nélkül elfogadta a 400/2013. sz. határozatot, amelynek alapján a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republikynek (a Szlovák Köztársaság oktatási, tudományügyi, kutatási és sportügyi minisztériuma, a továbbiakban: oktatási minisztérium) konkrét társasággal, nevezetesen a Národný futbalový štadión, a. s.-val (a felperes NFŠ, a. s. jogelődjével) egy olyan memorandumot kellett megkötnie, amely a stadion vissza nem térítendő támogatásban részesítésének és megépítésének feltételeit határozta volna meg. A memorandum végleges szövege már a szóban forgó kormányhatározat részét képezte. A Memorandum o spolupráci pri realizácii výstavby a prevádzke športovej infraštruktúry „Národný futbalový štadión”-t (a „Národný futbalový štadión” [nemzeti labdarúgó-stadion] megépítésében és üzemeltetésében való együttműködésről szóló memorandum, a továbbiakban: memorandum) 2013. július 11-én írták alá.

- 3 2013. augusztus 15-én az oktatási minisztérium és a Národný futbalový štadión, a. s. között létrejött a Zmluva o podmienkach poskytnutia dotácie na výstavbu Národného futbalového štadióna (a nemzeti labdarúgó-stadion építéséhez nyújtott vissza nem térítendő támogatás feltételeiről szóló szerződés, a továbbiakban: a vissza nem térítendő támogatás feltételeiről szóló szerződés). E szerződés rendelkezései alapján a szerződés hatálybalépésétől számított 60 napon belül, azaz 2013. szeptember 20-án közzétették a 2013-11. sz. „Národný futbalový štadión” című, sporttal kapcsolatos vissza nem térítendő támogatás odaítélésére irányuló pályázati felhívást (a továbbiakban: pályázati felhívás). A pályázati felhívásban a pályázat benyújtására jogosult szervezetként kizárólag a Národný futbalový štadión, a. s. társaságot tüntették fel.
- 4 2013. november 21-én az oktatási minisztérium és a Národný futbalový štadión, a. s. a pályázati felhívás alapján megkötötte a Zmluva o poskytnutí dotácie zo štátneho rozpočtu-t (az állami költségvetésből nyújtott vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás). A vissza nem térítendő támogatást az érdekelt felek szélesebb köréből történő kiválasztás nélkül (pályázati eljárások mellőzésével) nyújtották, mivel a pályázati felhívásnak megfelelően – amint a 400/2013. sz. kormányhatározatból következik – az egyetlen jogosult szervezet a Národný futbalový štadión, a. s. volt.
- 5 Az oktatási minisztérium vállalta, hogy a stadionépítési projekt megvalósítására 27 200 000 euró összegű vissza nem térítendő támogatást nyújt.
- 6 A Národný futbalový štadión, a. s. társaság vállalta, hogy a stadion építési költségeinek legalább 60%-ának erejéig társfinanszírozást nyújt.
- 7 2016. május 10-én a Szlovák Köztársaság nevében eljáró oktatási minisztérium mint jövőbeli vevő az NFŠ, a. s. társasággal mint jövőbeli eladóval megkötötte a Zmluva o budúcej (kúpnej) zmluve č. 0385/2016-t (0385/2016. sz. [adásvételi] előszerződés, a továbbiakban: előszerződés), amely meghatározta a stadion adásvételére vonatkozó végleges szerződés NFŠ, a. s. társaság felszólítása alapján történő megkötésének feltételeit, amelynek során az adásvétel révén a stadion tulajdonával és üzemeltetésével kapcsolatos kockázatoknak a Szlovák Köztársaságra kellett átszállniuk. Az előszerződés részét képezték azok a mellékletek, amelyek a felépítendő építmény – a stadion – műszaki és építési anyagokra vonatkozó paramétereinek részletes leírását tartalmazták. Az építmény jellemzőit tehát az oktatási minisztérium által képviselt Szlovák Köztársaság határozta meg.
- 8 Ugyanezen a napon, azaz 2016. május 10-én az oktatási minisztérium és a felperes megkötötte a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás 1. számú mellékletét, amelyben kizárták, hogy a Slovenský futbalový zväz (szlovák labdarúgó szövetség, Szlovákia) a stadion bizonyos részeit ingyenes használhassa.
- 9 Azt, hogy az előszerződés joghatásokat váltson ki, három feltétel teljesüléséhez kötötték, azaz 1) a megállapodást közzéteszik a központi állami

szerződés-nyilvántartásban, 2) az Európai Bizottság határozatot hoz az előszerződésben és a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodásban rögzített ügyletek állami támogatás elfogadhatósága szempontjából történő vizsgálatáról, valamint 3) az Úrad pre verejné obstarávanie Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság közbeszerzési hatósága, Szlovákia, a továbbiakban: hatóság) nemzeti közbeszerzési-felügyeleti hatóságként állást foglal az előszerződésben rögzített ügyletek közbeszerzési szabályokkal való összeegyeztethetőségéről.

- 10 A 2017. május 24-i SA.46530 határozattal az Európai Bizottság a fentiekben ismertetett vissza nem térítendő támogatás és eladási opció formájában nyújtott állami támogatást az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította, ami azt jelenti, hogy a joghatások előszerződés általi kiváltásának fentiekben említett feltételei közül a második teljesült.
- 11 Ami a joghatások előszerződés általi kiváltásának fentiekben említett harmadik feltételét illeti, a hatóság az oktatási minisztérium kérelme ellenére nem fogadott el kötelező erejű álláspontot, és nem végzett semmilyen ellenőrzést az előszerződésben foglalt ügylet tekintetében, és ezért nem hagyta jóvá az előszerződésben foglalt ügyletet. A hatóság elnöke a 2016. július 8-i levél formájában csak egy nem kötelező erejű választ küldött.
- 12 Jelenleg a következő jogviták vannak folyamatban: 1) az oktatási minisztérium és a Szlovák Köztársaság az NFŠ, a. s. társaság ellen 27 200 000 euró összegű vissza nem térítendő támogatás kamatokkal és költségekkel növelt teljes összegének visszafizetése iránt azzal az indokkal indított keresetet, hogy a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás semmis, mivel jogszabályba ütközik, 2) az NFŠ, a. s. társaság az oktatási minisztérium és a Szlovák Köztársaság ellen az előszerződés azon teljesíthetetlen rendelkezése tartalmának megállapítása iránt indított keresetet, amely a stadion eladási árának kiszámítására vonatkozó eljárást határozza meg, 3) az NFŠ, a. s. társaság a Szlovák Köztársaság és az oktatási minisztérium ellen 48 000 000 euró összegű kötbér azon a jogcímen történő megfizetése iránti indított keresetet, hogy nem került sor a stadion adásvételére vonatkozó végleges szerződés előszerződésben foglalt feltételek alapján történő megkötésére, valamint 4) az NFŠ, a. s. társaság a Szlovák Köztársaság és az oktatási minisztérium ellen a stadionprojekt kapcsán felmerült 47 349 262,73 euró összegű kár kamatokkal és költségekkel együtt történő megtérítése iránt indított keresetet.

Az alapeljárás feleinek alapvető érvei

- 13 A felperes azt állítja, hogy az állam által vissza nem térítendő támogatás és eladási opció formájában nyújtott támogatás nélkül a magánbefektető (a felperes) nem tudta volna megépíteni a stadiont. E projekt állami támogatása két eszközről állt, nevezetesen a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás alapján

nyújtott vissza nem térítendő támogatásból és az előszerződésben foglalt opcióból. A felperes szerint a vissza nem térítendő támogatás feltételeiről szóló megállapodás és a memorandum együttesen olyan jogi keretet hozott létre, amelynek garantálnia kellett számára, hogy amennyiben a vissza nem térítendő támogatás stadion építéséhez való nyújtására vonatkozó pályázati felhívás feltételeinek megfelel, akkor biztos lehet az állami támogatásban.

- 14 A felperes továbbá azt állítja, hogy az előszerződésből nem következik a stadion megépítésére, majd az oktatási minisztérium részére történő értékesítésére vonatkozó kötelezettség. A felperes álláspontja szerint az előszerződés nem felel meg a közbeszerzési szerződés meghatározásának, mivel a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ahhoz, hogy valamely szerződés közbeszerzési szerződésnek minősüljön, e szerződésből olyan konkrét építési beruházásra vonatkozó kötelezettségnek kell következnie, amelynek teljesítését bíróság előtt ki lehet kényszeríteni. Ezzel szemben az előszerződés nem tartalmaz ilyen kötelezettséget. A felperes vitatja az előszerződés visszerthes jellegét, azzal érvelve, hogy az előszerződés tárgya csak a felperes részére biztosított opció, nem pedig a szerződés teljesítésére vonatkozó kötelezettsége.
- 15 Az oktatási minisztérium azt állítja, hogy a stadion építése során megsértették a közbeszerzési szabályokat. Az oktatási minisztérium úgy véli, hogy az állami költségvetésből nyújtott vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás megkötése jogszabályba ütközik, mivel a vissza nem térítendő támogatás nyújtására és a szerződéskötésre olyan felhívás alapján került sor, amely nem írta elő a támogatást igénylők közötti versenyt. Ezért az oktatási minisztérium szerint a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás a polgári törvénykönyv 39. §-a értelmében érvénytelen (semmisség).
- 16 Az oktatási minisztérium továbbá azt állítja, hogy a közbeszerzési eljárások alkalmazásának mellőzése és lényegében a szerződés NFŠ, a.s. társaság részére történő közvetlen odaítélése nemcsak a közbeszerzési jogszabályokat sértette, hanem a Szlovák Köztársaság más olyan jogszabályait is, amelyek versenyztetést írnak elő, vagy a közpénzekkel való takarékos és hatékony gazdálkodás kötelezettségét állapítják meg.
- 17 Az oktatási minisztérium úgy véli, hogy az állami költségvetésből nyújtott vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás és az előszerződés a minisztérium és az NFŠ, a.s. társaság kölcsönös jogainak és kötelezettségeinek időben és tartalmilag kölcsönösen összefüggő olyan összességét alkotja, amellyel szándékosan megkerülték a módosított zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (a közbeszerzésről, valamint egyes törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló, 2005. 25/2006. sz. törvény) és a zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní (a közbeszerzésekről szóló 345/2015. sz. törvény) rendszerét, ami miatt a megállapodás, illetve az előszerződés a közbeszerzésekről szóló törvény megsértése, adott esetben megkerülése miatt kezdettől fogva semmis.

- 18 Az oktatási minisztérium véleménye szerint a gazdasági szereplőt vagy beruházót átlátható versenyben kellett volna kiválasztani, és nem lett volna szabad előnyben részesíteni egy konkrét magánjogi szervezetet.
- 19 Az oktatási minisztérium azt állítja, hogy a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodásban meghatározta azokat a feltételeket, amelyeknek a stadionnak meg kellett felelnie (az UEFA irányelv értelmében vett 4. kategóriájú stadionnak kellett lennie, meg kellett felelnie bizonyos követelményeknek a befogadóképesség, a felszerelés, a méretek, a műszaki paraméterek, a sportág képviselőinek felkészítése stb. tekintetében). Az oktatási minisztérium tagja volt a stadion építését irányító és felügyelő bizottságnak, ami lehetőséget adott arra, hogy véleményezze az építkezés lebonyolítását és a használatot, valamint az építéssel, a finanszírozással és a külső tanácsadók elemzéseivel és véleményével kapcsolatos egyéb kérdéseket. A felügyeletet ellátó bizottság feladatait és ellenőrzését közvetlenül az előszerződés szabályozza (az előszerződés 4.1.1. pontja).
- 20 Az oktatási minisztérium továbbá úgy véli, hogy az előszerződés 2.2. pontja az eladási ár kiszámításán keresztül kifejezetten rendelkezik a pénzbeli ellenszolgáltatásról (így felső határát is tartalmazza). Maga az előszerződés rendelkezik tehát arról, hogy az állam a végleges adásvételi szerződés alapján milyen áron vásárolja meg a stadiont. Az előszerződésben foglalt teljes ügylet tehát ténylegesen pénzben kifejezhető, és nincsen semmilyen jelentősége annak, hogy a végső összeg szerepel-e a végleges adásvételi szerződésben, mivel már az előszerződésből kétséget kizáróan kiderül, hogy a szerződő felek ellenérték fejében teljesített ügyletre gondoltak. Az NFŠ, a.s. által előadott „visszterhességre/ingyenességre” alapított álláspont elfogadása azt eredményezné, hogy a gyakorlatban ezzel a szándékos és jogellenes módszerrel bármely visszterhes szerződést ingyenes szerződéssé lehetne alakítani, mégpedig úgy, hogy a végleges visszterhes szerződést az előszerződésben foglalt kötelezettségvállalásként értelmezzék oly módon, hogy csak egyik szerződő fél (az ajánlattevő) számára biztosítanak a végleges visszterhes szerződés megkötésére vonatkozó „egyoldalú opció” jogát.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokolásának összefoglalása

- 21 Tisztázni kell, hogy az oktatási minisztérium (az állam) és a versenyeztetési eljárás nélkül kiválasztott, magánjog hatálya alá tartozó szervezet között létrejött i. olyan építmény építésére vonatkozó vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás, amely kereskedelmi célokon túlmenően a sport állam általi népszerűsítését is szolgálja, és ii. előszerződés

a 2004/18/EK irányelv 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja, illetve a 2014/23/EU irányelv 2. cikke (6) bekezdésének c) pontja értelmében vett „építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződésnek” minősül-e, ha:

- a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében az Európai Bizottság által jóváhagyott állami támogatásnak minősül,
 - a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodásban foglalt kötelezettségek tárgya az állam vissza nem térítendő támogatás nyújtására vonatkozó kötelezettsége, továbbá a magánjog hatálya alá tartozó szervezet azon kötelezettsége, hogy az építményt a minisztérium által meghatározott feltételeknek megfelelően építse meg, és hogy a sportszervezet számára tegye lehetővé az építmény egy részének használatát,
 - az előszerződésben foglalt kötelezettségek tárgya pedig a magánjog hatálya alá tartozó szervezet részére az állam megépített építmény megvásárlására vonatkozó kötelezettsége formájában biztosított egyoldalú opció,
 - és e szerződések az oktatási minisztérium és a magánjog hatálya alá tartozó szervezet közötti kölcsönös kötelezettségvállalások időben és tartalmilag összefüggő keretét alkotják.
- 22 Az alapeljárás felei rámutatnak arra, hogy a szakirodalom és az ítélkezési gyakorlat nem adott választ arra, hogy a közbeszerzésekről szóló törvény megsértése a szerződés semmisségét (kezdetől fogva fennálló *ex tunc* érvénytelenségét) eredményezi-e, vagy a szerződés relatív (*ex nunc*) érvénytelenségéről van-e szó.
- 23 E tekintetben a felperes az előszerződés tartalmának megállapítása iránti keresetében az eladási ár meghatározására vonatkozó részben rámutat arra a körülményre, hogy „sem a szakirodalom, sem a joggyakorlat nem adott végleges választ arra, hogy a közbeszerzésekről szóló törvény megsértése a szerződés semmisségét vagy relatív érvénytelenségét eredményezi-e”. Ezzel összefüggésben a felperes hangsúlyozza, hogy a jogügylet (szerződés) érvénytelenségére nem hivatkozhat az, aki ezt az érvénytelenséget maga idézte elő (a polgári törvénykönyv 40a. §-a).
- 24 Az oktatási minisztérium a jogügylet (szerződés) semmisségének megállapítását kéri, mivel a vitatott szerződések összessége a közbeszerzésekről szóló törvényben és az uniós jogban szabályozott közbeszerzési szabályok nyilvánvaló megkerüléséhez vezet.
- 25 A nemzeti szintű ítélkezési gyakorlat az említett kérdésben nem egységes. A felperes a Krajský súd v Bratislave (pozsonyi regionális bíróság, Szlovákia) ítéletére hivatkozik, amely a közbeszerzési szabályok megsértésével kapcsolatban a szerződés relatív érvénytelenségének fogalmát alkalmazta. Az oktatási minisztérium ezzel szemben az Ústavný súd (alkotmánybíróság, Szlovák Köztársaság) egyik határozatára hivatkozik, amely a közbeszerzési szabályok megsértését *ex tunc* semmisséggel köti össze, valamint a Krajský súd v Bratislave

(pozsonyi regionális bíróság) határozatára, amelyben ez a bíróság megállapította, hogy az olyan szerződés odaítélése, amelyet a [közbeszerzési] törvény által előírt eljárásnak megfelelően kellett volna odaítélni, amelyet azonban nem így ítélték oda, szintén e szerződés semmisségét eredményezi.

- 26 A fentiek alapján azt kell eldönteni, hogy a 89/665 irányelv 2d. cikke (1) bekezdésének d) pontjával és 2d. cikkének (2) bekezdésével ellentétes-e valamely tagállam olyan nemzeti jogi szabályozása, amely szerint a tartalmánál vagy céljánál fogva jogszabályba ütköző, jogszabály megkerülésével megkötött vagy jóerkölcsbe ütköző jogügylet semmis (azaz kezdettől fogva/*ex tunc* érvénytelen), ha e jogszabálysértés a közbeszerzési szabályok súlyos megsértéséből (megkerüléséből) áll?